

Aç-açan gürrüň / poema

Category: Kitapcy, Poemalar, Sözler
написано kitapcy | 23 января, 2025
Aç-açan gürrüň / poema

AÇ-AÇAN GÜRRÜŇ

Daljygyp girdiň-de kabinetinė,
Gapyny düýnküden gatyrap itdiň,
Bir güman inen deý köñülýetiňe,
Ýeňsäňi daraklap, çekgäňi tutduň.

Düşündim...

Sen şindi gapa gelmänkäň
Kabulhanaň agzy gyrlymdy-gyrlym.
Şunlar şikaýat kän. Kagyz kän. İş kän.
Üstesne telefon – jyrryň-da, jyrryň!..

Nädip başlamaly bu günki günü?
Sarsaňok. Diýýän dek: kim bilyär ony?

Gel, sen şu gün işe gijiräk başla,
Bihal pikirleri bir ýana taşla –
EDELI IKIMIZ AÇ-AÇAN GÜRRÜŇ!

Ýok, başlyk däl...
Derňewçem däl men häzir,
Gorkma, men seň aýalyňam däl hatda.
Men – seniň Ynsabyň.
Seniň – Ykbalyň
Gün bolup gizlendim şu kabinetde.

Begendiňmi?
Gynandyňmy?
Gorkduňmy?
Näden bolsaň ol öz işiň elbetde...
Ýöne gel, ırgözin, ýoly yzlaşyp,
Egri oturyşyp,

Dogry sözleşip,
Pursat salym Düýne, Ertä akaly,
Gel, özünem kesä sowman ýüzmüzi,
Göwnümiz,
Başymyz entejik ýaşkan
Haýbatly kürsüde hetdenjik aşman,
Bir-birmiziň gözümize bakaly!

...Ýa seniň bireýyäm düzgün edeniň
Tirpinjeň gabakmy? Emenjeň gözmi?
Şypa tapýan zady kalbyň, bedeniň
Ýympyjak jüleme?
Myssyjak sözmi?

Mylaýym pyşyrdy,
Şelaýyn "myş-myş"
Mütüje kelleli,
Ýitije gözli, –
Goltugna girer-de,
Ýaňagňy ýalar.

Kim için o sözler bir pynhan ýşmyş,
Dost-u-ýaryn,
Adam baryn bir ýüzli
Şol ýşdan, şol gözden geçirip elär,
A kimsäniň ondan agzy bişmiş,
Gulagyna degse, –
Ýüregin bular!...

Näteňet sözleri, näjür "myş-myşy"
Göz öñünde tutýanyma beletsiň,
Bolansyran bolsaň bihabar kişi,
Onda oýun bilip sen bu durmuşy,
Ýa samsyksyň...
Ýa durşuna galatsyň...

Ol sözler sözem däl... pækimi, peýkam! –
Salt gowşaklary gabap bir çüñke,

Ygrar daragtyny yralap,
Ýaýkap,
Etimizden ötüp, ýetip ýör süňke!

Šol gyýak söz bilen,
Mekir söz bilen,
Boýny syndyryldy niçe gowşagyň,
Bituwak ýüz bilen,
Sokur göz bilen
Güni garaldyldy niçe röwşeniň.

Kimse kürsä geçip, giren deý oýna,
Nogsan bilen nutuk sözläp göreşdi,
Satyldy maşyna, gölä, goýuna,
Diwardan asylgy portret astynda,
(Bir gaňrylyp bakman oňa aslynda!)
Seniň ruhy ýagyň bilen baryşdy,
Meniň ruhy ýagym bilen baryşdy,
Has dogrusy, işçi-dáýhan synpy üçin
Ýatlar bilen elin ele berişdi.

Aýyt hany, şo tetelli kesleri
"Bilmedim!" ýa "Görmedim" diýp bilermiň,
Ýa "Dula bakdyryp ol näkesleri,
Çetde dymyp durmadym" – diýp bilermiň?
Çekinmän aýt, men seniň öz Ynsabyň,
(Ynsapda düwülýär köki Ykbalyň!)
Ýa törüne büküp meni ýskabyň
Maňa derek täze ynsap alarmyň?..

Pekin bazarynda şerap satylýar,
Pariž baglarynda gülap satylýar,
Uzakda däl, cyksaň şu kabinetden
Dürüsdä ýatyrlan täzeje etden
Köçeleň ugrünnda kebab satylýar,
Umuman, söwda bol – arzan-gymmatdan
Dükanlarda müñ dürli zat satylýar!

Ýöne...

Ynsap satylanok, satylamok – men!
Çyksaň-da kisäňde millionyň bilen,
Özünde bolmasam, tapylamok men!

Şoň üçinem şindi ýapykka gapy,
Ellenmänkä entek kagyzlaň topy,
Ýerinden galmanka tilpunyň sapy,
Säherem nuruny saçýarka sahy
Jaýyňa gelşiňe gyssanyp-kürsäp,
Geçmeziňden ozal pyrlanýan kürsä,
Aýytsaň maña...

Sen haýsy ýodadan?
Sen haýsy ýoldan?
Sen haýsy adadan?
Sen haýsy kölden?
Sen haýsy böwürden?
Sen haýsy çetden?
Sen haýsy hamyrdan?
Sen haýsy etden?

Bagışla...

Bu söze jogabyň bu gün
Men bilyän yüzüne ýazylmanlygyn.
Şoň üçin soraýan...
Bilmek isleýän,
Aç-açan gürrüňe barmy ragbatyň?
Az däl şindi dogry sözläp kaşlaýan,
"Üýtgedip gurmak!" diýp söze başlaýan,
Öñki päli
Öñki ýaly paşmaýan,
Senem gurbanymy ýa şol "sungatyň".
Aç-açan gürrüňe barmy ragbatyň?

Gaty görme,
Sözle hiç zat ýaşyrman,
sepgitde biz.

Entäk ätmeli öñe.
Ätmek üçin bolsa, düşün gadyrdan,
Şeýdip soramaly her kesden diñe!
Şeýdip daramaly.
Şeytmeli hökman!..
Ýogsam...
Azmy sümüp geçip al bilen
Hataryna esgerlerniň Partiýaň.
Häkimlige ýetip dürli ýol bilen,
Pæk ýürek adamlaň janyn örteýän?

Ynha ýatyr gyzyl mataň üstünde
Gyzyl bilet.. Onuň Lenin keşbi bar.
Şu hili bilette asman astynda
Ýüz däl, müň däl, –
Millionlaryň yşky bar!

Emma şu biletini göteren Ýanus
Göteripdir ony edinip galkan.
Ezipdir.
Süzüpdir ol ony halys,
Ýüzüpdir özüne tikinip ýelken!

Şu bilette perdeläp öz ýüzüni,
Ýasanypdyr ondan eýmenç nikaby,
Depeläp köpleriň ylas-yşkyny,
Göründe ýatyrman ýedi pyştyny,
Köpe diýdiripdir: "Hudaýmyka bi?"

...Hatardaşlar,
Egindeşler, päldeşler,
Ýaşy uly, ýaşy kiçi ýoldaşlar,
Bir minutlyk galyň hemmäň ýerñizden,
Galyň hyjuw bilen, erk,
kemal bilen.
Özgä däl,
özňuze bir sowal bilen:
Kepilnama alyp biziň elmizden.

Nädip düşýär sapymyza al bilen
Ogurlyk,
Tarhanlyk,
Hanlyk-baýarlyk?
Nädip düşýär Urdumşalyk, Gassaplyk?
Nädip düşýär Ýaranjaňlyk, Haýýarlyk?
Nädip düşýär Messepsizlik, Kezzaplyk?

Parhy ýok, Kawkazmy ýa Moldawiýa,
Buharamy
ýa Saragtmy,
Daşhowuz, –
Gördüñmi – il-güni ol allap iýýä. –
Zor salyp ýürege, zor salyp kellä.
Biz sapak bermeli ýowuzdan-ýowuz!

Dişiň gysyp,
Dursaň busup,
Ýa-da assa-ýuwaşdan
Ötägitseň oň ýanyndan ýumlugyp,
Sen ertesi şol tetelli "ýoldaşdan"
Ilden öň iýersiň gyzyl ýumrugi.

Şol ýumruklaň,
Şol barmaklaň etinde
Haram pullaň,
Altyn-tyllaň ysy bar,
Şol haýışlaň, şol buýruklaň çetinde
Niçe öýüň gussasy bar, ýasy bar.

Ahmal bolsaň, şol ýaglyja barmaklar
Adalaty,
Hakykaty,
Döwleti
Ýygandyryn öýdüp gezýär ýumruga,
Başga kes däl – seniň, meniň ýalaklar
Gidirmän pursaty,
Bermän möhleti,

Ertirimiziň, şu günümüziziň adyndan
Hem mukaddes Kanunymyzyň adyndan
Jaý wagtynda urmaly şol tumşuga!..

...Garaz şeýle, – sen isle-hä kabul et,
Isle-de ret eýle meniň aýdanym,
Ýöne Işı boş söz bilen gurşama
Ýöne – İşe bet päliňi çyrşama,
Hapalama işlermiziň baýdagyn,
Depeleme İşlermiziň baýdagyn!
Sebäp bu Baýdakda çyrypnyan kuwwat
Uly iliň gudratydyr, güýjüdir,
Parhy ýok, sen laureatmy, deputat,
Om adyna çala ýetirseň ysnat.
Şarpyk şarpyldysy iňňän ajydyr,
Şol baýdak öñünde dökseň namysy,
Ýokdur şondan soňky ömrüň manysy, –
Ölmüň ujudyr!

Belent götereli baýdaklarmyzy,
Sakynman aýdaly Gimniň bentlerin!
Ýatlaly gan akan ýaýlaklarmyzy
Wepat bolan gahrymanlaň pentlerin!
Ölçäli şolaryň ynsaby bilen,
Ölçäli şolaryň Al Gany bilen
Bitirlenhem bitiriljek işleriň
Her bir gramyny, her bir sentnerin!
Şolara mynasyp ýaşaly herne,
Seň adyň ýa işiň agzalan ýerde
Ýüzi gyzarmasyn öz perzentleriň!

...Häzir bolsa hoşlaşmakçy seň bilen
Galdyr başyň.
Rastlan,
silkin, ekezlen.
Meni mydam ýatda sakla, pikirlen,
Ertir ýene gelerin men daň bilen!

noýabr, 1986 ý.

Annaberdi AGABAÝEW,
Türkmenistanyň Halk ýazyjysy.

Poemalar